

ОПШТИ УСЛОВИ ПРОДАЈЕ ПРИРОДНОГ ГАСА КРАЈЊИМ КУПЦИМА НА СЛОБОДНОМ ТРЖИШТУ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Општи услови се примењују на односе између јавног предузећа „СРБИЈАГАС“ Народног фронта 12, 21000 Нови Сад, ПИБ 104056656, МБ 20084600 (у даљем тексту Снабдевач) и крајњих купаца природног гаса на слободном тржишту.

Потписивањем Уговора о снабдевању природним гасом (у даљем тексту: Уговор) Купац потврђује да је, пре закључења Уговора, био упознат са Општим условима продаје природног гаса, да их је разумео и пристао на њихову примену, као и да у случају неслагања Општих услова продаје и одредби Уговора, важе одредбе Уговора који је закључен између Снабдевача и Купца, а којим се дефинишу права и обавезе обе уговорне стране.

ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА

Закључивању уговора предходе следеће активности:

- Купац у писаној форми доставља захтев за понуду Снабдевачу у коме наводи податке о месту испоруке, периоду испоруке, количинама гаса по месецима;
- Снабдевач се обавезује да ће у року од 7 радних дана од дана достављања захтева Купцу доставити понуду. Уколико Снабдевач у року од седам радних дана не достави понуду, сматраће се да не може да испуни захтеве Купца;
- Понуда је обавезујућа за Снабдевача само у року који је назанчен за њено прихватање;
- Након прихватања понуде од стране Купца у писаној форми, приступа се закључењу уговора;

Уговор о снабдевању може бити закључен и на основу спроведене јавне набавке од стране Купца природног гаса.

Уговори се везују за гасну годину која према Оператору транспортног система ЈП Србијагас, представља период од 01. октобра текуће године (8:00 часова пре подне по средњоевропском времену) до 01. октобра (8:00 часова пре подне по средњоевропском времену) следеће године.

Уколико се уговори о снабдевању природним гасом, који се односе на испоруке гаса од 01.10. текуће године, закључе до 31.08. текуће године, Снабдевач за Купца може уговорити закуп годишњег непрекидног/прекидног капацитета, а уколико се поменути уговори закључе након 31.08. текуће године, Снабдевач ће преузети све неопходне мере за закуп годишњег капацитета уколико је то могуће, о чему ће обавестити Купца, али може Купцу гарантовати само закуп месечних капацитета.

УПОТРЕБА ТЕРМИНОЛОГИЈЕ

- 1) **bb1** – барел – јединица мере запремине сирове нафте;
- 2) **гасна недеља** - временски период који почиње у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана календарске недеље и завршава се у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана следеће календарске недеље;
- 3) **гасни дан** - временски период од 24 часа који почиње у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену било ког дана и завршава се у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену следећег дана; приликом преласка са "зимског времена" на "летње време" и обрнуто, дан ће чинити 23 или 25 сати, у зависности од случаја;
- 4) **гасни месец** - временски период који почиње у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана календарског месеца и завршава се у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену првог дана следећег календарског месеца;
- 5) **густина** - однос масе и запремине гаса (Kg/m^3) при температури од $15\text{ }^\circ\text{C}$ и притиску од 1.01325 bar;
- 6) **дистрибуција природног гаса** - преношење природног гаса преко дистрибутивног система ради испоруке природног гаса крајњим купцима, односно другом дистрибутивном систему, а не обухвата снабдевање природним гасом;
- 7) **доња топлотна вредност (Hd)** - количина топлоте која настаје потпуним сагоревањем једног кубног метра сувог гаса на константном притиску (1,01325 bar, $T_n = 288,15\text{ K}$), при чему су продукти сагоревања охлађени до температуре изнад тачке рошења водене паре, па се водена пара из продуката сагоревања не кондензује; температура од $15\text{ }^\circ\text{C}$ је референтна температура за одређивање топлотне вредности; доња топлотна вредност је дефинисана важећим стандардом SRPS EN ISO 6976 и изражава се у KJ/m^3 ;
- 8) **календарска година** - период од 1. јануара једне године у 8:00 часова по средњоевропском времену до 1. јануара у 8:00 часова по средњоевропском времену следеће године;
- 9) **крајњи купац** - правно или физичко лице или предузетник који купује природни гас за своје потребе;
- 10) **молски проценат** - проценат количине супстанце која садржи толико молекула колико има атома у 12 грама угљениковог изотопа $\text{C}12$;

- 11) **оператор дистрибутивног система природног гаса** или ОДС - енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом природног гаса на економски оправдан начин;
- 12) **оператор система** или ОС - оператор транспортног система природног гаса, оператор дистрибутивног система природног гаса и оператор складишта природног гаса;
- 13) **оператор складишта природног гаса** или ОСС - енергетски субјект који обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса и одговоран је за рад, одржавање и развој складишта природног гаса;
- 14) **оператор транспортног система природног гаса** или ОТС - енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом природног гаса на економски оправдан начин;
- 15) **потпуно снабдевање** - продаја природног гаса код које количина природног гаса за обрачунски период није утврђена уговором о продаји, већ крајњи купац има право да одреди количину, на основу остварене потрошње на месту примопредаје;
- 16) **природни гас** или гас - означава угљоводонике или смешу угљоводоника и других гасова (највећим делом метана) који је на температури од 15 °C и на апсолутном притиску од 1.01325 bar претежно у гасовитом стању;
- 17) **просечна месечна цена нафте Brent Dated (Code PCAAS00) на светском тржишту према "Platt's North Sea Assessments"** – цена која се рачуна као аритметички просек дневних аритметичких просека између више и ниже дневне цене сирове нафте;
- 18) **радни дан** - временски период који почиње у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену било ког дана осим суботе, недеље или државног празника и завршава се у 8:00 часова пре подне по средњоевропском времену следећег дана;
- 19) **релативна густина природног гаса** - однос густине природног гаса и густине ваздуха при једнаким условима температуре и притиска, односно при температури од 15°C и притиску од 1.01325 bar;
- 20) **сведени кубни метар (Sm³)** - означава протеклу запремину природног гаса која се изражава у запреминској јединици Sm³, доње топлотне вредности од 33.338,35 kJ/m³, при температури сагоревања од 15°C и температури мерења запремине од 15°C и притиску од 1.01325 bar (1 Sm³ = 33,33835 MJ);
- 21) **снабдевање природним гасом** - продаја природног гаса купцима за њихове потребе или ради препродаје;
- 22) **стандардни кубни метар (m³)** - означава количину природног гаса израженог на стандардним условима, при температури од 15°C и притиску од 1.01325 bar, према SRPS EN ISO 14532;
- 23) **транспорт природног гаса** - преношење природног гаса транспортним системом до крајњих купаца или другог транспортног система, дистрибутивних система или складишта природног гаса, а не обухвата снабдевање;
- 24) **Wobbe индекс доњи** - означава доњу топлотну вредност подељену квадратним кореном релативне густине.

Члан 1.

ПРЕДМЕТ ПРОДАЈЕ

Предмет продаје је природни гас. Купопродаја природног гаса се врши под условима и на начин утврђен важећим законским и подзаконским актима: Законом о енергетици (у даљем тексту: Закон), Уредбом о условима за испоруку природног гаса у даљем тексту: Уредба), Правилима о раду транспортног система оператора транспортног система и Правилима о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система чији се системи користе за снабдевање гасом (у даљем тексту: Правила), Правилима о промени снабдевача и другим прописима, као и актима Снабдевача.

Члан 2.

ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И КВАЛИТЕТ ГАСА

Природни гас се примарно састоји од метана, али укључује остале теже угљоводонике, као и угљен диоксид и азот. Од састава гаса зависи и његова топлотна вредност.

Гас који се испоручује мора да испуни услове у погледу притиска, састава, топлотне вредности, Wobbe индекса и других својстава природног гаса утврђених прописима и Правилима Оператора система на чијем се систему налази уговорено место испоруке.

Гас који се испоручује Купцу мора да буде такав да доњи Wobbe-ов индекс буде у границама од 42-46 MJ/m³.

Својства гаса морају бити у складу са следећим вредностима:

Хемијски састав	метан C1	мин. 90 молска процента
	етан C2	макс. 4 молска процента
	пропан C3, бутан C4...	макс. 2 молска процента
	азот+угљен-диоксид	макс. 5 молска процента
Садржај сумпора	водоник-сулфид	макс. 5 mg/m ³
	сумпор из меркаптана	макс. 5,6 mg/m ³
	сумпор укупно	макс. 20 mg/m ³
Тачка росе воде		- 5°C (на 40 bar g)

Доња топлотна вредност	33.500 + / - 1000 kJ/m ³
------------------------	-------------------------------------

Гас који је се испоручује Купцу не сме да садржи чврсте нечистоће, смолу или супстанце које производе смолу и течности као што су угљоводоници, кондензати, гликоли, вода и слично.

Члан 3.

КОЛИЧИНА И ДИНАМИКА

Код Уговора о снабдевању природним гасом - Снабдевач продаје, а Купац купује гас, у количини и према динамици утврђеној Поруџбеницом за свако место испоруке која се налази у прилогу Уговора и чини његов саставни део.

Код уговора са гарантованим снабдевањем природним гасом - Снабдевач продаје, а Купац купује гас према максималној часовној потрошњи у складу са издатим Решењем о одобрењу за прикључење објекта потрошача гаса (у даљем тексту: Решење).

Члан 4.

ЦЕНА

Цена природног гаса се утврђује се у USD/1.000Sm³ за свако место испоруке и формира се у складу са пословном политиком Снабдевача.

Са сваким Купцем се посебно уговара цена. Износи уговорени у USD обрачунавају се у динарима по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан промета.

Снабдевач задржава право да промени цену, будући да је иста везана за кретање цене нафте на светском тржишту.

На цену гаса се зарачунава посебна пореска стопа од 10%.

У цену гаса нису урачунати трошкови приступа систему за транспорт и дистрибуцију гаса, који се обрачунавају у складу са важећим ценовником Оператора система по регулисаним ценама.

Цене приступа систему за транспорт и дистрибуцију гаса у Републици Србији су регулисане, одобрене од стране надлежног органа и исказане по тарифама:

1.1. "енергент" (дин/Sm³), и

1.2. "капацитет" (дин/Sm³/дан/година)

Тарифа за "енергент" се примењује на продату количину гаса утврђену мерењем на месту испоруке у обрачунском периоду.

Тарифа за "капацитет" се примењује на максималну дневну потрошњу гаса на месту испоруке у претходној календарској години, у зависности од равномерности потрошње и категорије.

Максимална дневна потрошња гаса у претходној години, где не постоји могућност дневног читавања, израчунава се на основу максималне измерене месечне потрошње на месту испоруке.

У првој години прикључења максимална дневна потрошња гаса утврђује се на основу података о максималној дневној потрошњи гаса за ту годину из Поруцбенице. На исти начин утврђује се максимална дневна потрошња гаса и за Купца који у претходној години није имао потрошњу гаса.

Годишња равномерност потрошње гаса се утврђује на основу података о потрошњи гаса на месту испоруке и представља количник збира остварене потрошње гаса у јануару, фебруару и децембру претходне календарске године и укупне потрошње гаса остварене у тој години на том месту испоруке (у даљем тексту: коефицијент равномерности K_p).

Подаци о годишњој равномерности потрошње за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није остварило потрошњу гаса, утврђују се према уговореним количинама гаса за место испоруке.

Подаци о годишњој равномерности потрошње за постојеће место испоруке које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу гаса у току 12 узастопних месеци, утврђују се према уговореним количинама гаса за место испоруке.

"Ванвршна потрошња", у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,20 ($K_p \leq 0,20$), а количник максималне дневне потрошње у сваком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње гаса, остварених у години на основу које се разврстава за место испоруке, је мањи или једнак 0,6 ($\leq 0,6$);

"Равномерна потрошња" у коју се разврставају:

- места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,33 ($K_p \leq 0,33$) и
- места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p мањи или једнак 0,20 ($K_p \leq 0,20$), а количник максималне дневне потрошње у било ком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава место испоруке, је већи од 0,6 ($K_p > 0,6$);

"Неравномерна потрошња", у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности K_p већи од 0,33 ($K_p > 0,33$).

Максимална дневна потрошња за место испоруке са аутоматским бележењем испоручених дневних количина гаса на мерном уређају, утврђује се на основу остварених дневних потрошњи из претходне календарске године.

За место испоруке код којег не постоји могућност аутоматског бележења испоручених дневних количина природног гаса на мерном уређају, максимална дневна потрошња се израчунава тако што се највећи количник испоручених месечних количина у претходној календарској години и

броја дана у том месецу, помножи са одговарајућим коефицијентом месечне неравномерности K_m .

Вредности коефицијента месечне неравномерности K_m су:

1) $K_{m1}=1,35$ за место испоруке из групе "Неравномерна потрошња";

2) $K_{m2}=1,20$ за место испоруке из групе "Равномерна потрошња" и "Ванвршна потрошња".

Максимална дневна потрошња за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није имало потрошњу гаса, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи гаса.

Максимална дневна потрошња за постојеће место испоруке које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу гаса у току 12 (дванаест) узастопних месеци, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи гаса.

Износи који су утврђени на годишњем нивоу, распоређују се према броју обрачунских периода.

Члан 5.

МЕРЕЊЕ И ОБРАЧУН

Количина испорученог гаса се утврђује мерењем протекле запремине, састава, квалитета, температуре гаса и атмосферског притиска на уговореном месту испоруке, а доња топлотна вредност се утврђује анализом узорака узетих на утврђеном месту узорковања.

Количина испорученог гаса изражава се у Sm^3 .

Утврђивање испоручених количина гаса врши на месту испоруке најмање једном у току обрачунског периода који не може бити дужи од 31 (тридесетједан) дан, као и при промени цене гаса или при евентуалној промени услова испоруке у складу са Уговором, Законом и прописима донетим на основу Закона.

Очитавање испоручених количина гаса врши се на мерном уређају у складу са Правилима.

У случају када мерни уређај није мерио количине гаса, или је регистровање било непотпуно, као и у другим случајевима утврђеним Уредбом, невалидни мерни подаци се коригују на основу процене количина у складу са Правилима.

Члан 6.

ОБАВЕЗЕ СНАБДЕВАЧА

- Снабдевач је у обавези да почне са испоруком гаса Купцу у року од 15 (петнаест) дана од дана закључења Уговора, под условом да Купац испуњава обавезе утврђене Уговором, Законом и Уредбом;
- Снабдевач је у обавези да гасоводом испоручује гас Купцу на паритету место испоруке (МИ) које је наведено у Решењу и представља мерни уређај. Снабдевач

- испоручује, а Купац преузима гас одмах након проласка гаса кроз мерни уређај на месту испоруке, након чега сви ризици и одговорност прелазе на Купца;
- Снабдевач је у обавези врши фактурисање испоручених количина гаса једном у току обрачунског периода који не може бити дужи од 31 (тридесетједан) дан, при чему је датум промета датум читавања количине испорученог гаса на уговореном месту испоруке у складу са прописима, односно датум ванредног читавања при евентуалној промени услова испоруке;
  - Снабдевач је обавезан да, уколико није другачије уговорено, фактурише испоручени гас у року од 3 (три) дана од датума промета;
  - Снабдевач је у обавези да за сваки обрачунски период поседује извештај о квалитету гаса издат од стране акредитоване лабораторије и да предметни извештај достави Купцу након достављеног захтева;
  - Снабдевач је у обавези да у рачуну за испоручени гас, поред количине на стандардним условима, наведе и доњу топлотну вредност испорученог гаса утврђену за обрачунски период;
  - Снабдевач је обавезан да правовремено и уредно у својим пословним књигама евидентира уплате Купца;
  - Снабдевач је дужан да, пре подношења захтева оператору транспортног/дистрибутивног система природног гаса за обуставу испоруке крајњем купцу због неизвршених обавеза крајњег купца из уговора о снабдевању, купца претходно у писаној форми упозори да, у року који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од 30 дана од дана достављања упозорења, измири доспеле обавезе, односно постигне споразум о извршењу обавезе, као и да упозори купца на обавезу предузимања свих потребних мера ради заштите живота или здравља људи, безбедности имовине и заштите животне средине;
  - Снабдевач се обавезује да о промени услова продаје обавести Купца у разумном року пре примене измењених услова продаје, изузев у случају давања Купцу повољнијих услова продаје, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања;
  - Снабдевач је у обавези да у року од 8 радних дана од пријема рекламације одговори Купцу на исту;
  - Снабдевач је у обавези да у року од 30 дана од дана пријема рекламације исту реши, уколико се докаже да је основана;
  - Снабдевач је обавезан да у писаној форми обавести купца да су се стекли услови за раскид уговора у складу са прописима;
  - Снабдевач је обавезан да Купцу изда профактуру, уколико се купац определи за авансно плаћање;
  - Снабдевач је обавезан да Купцу изда обрачун камате за доцњу у плаћању;
  - Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу новчане накнаде на име неизвршења уговорне обавезе;
  - Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу прекорачења уговореног капацитета;
  - Снабдевач је обавезан да Купцу изда задужења по основу више/мање преузетих количина од уговорених (чл. 3 став 1 Општих услова);

- Снабдевач је обавезан да, после промене Снабдевача, изда Купцу коначан обрачун, најкасније у року од шест недеља од промене Снабдевача;
- Снабдевач се обавезује да чува као пословну тајну комерцијалне, техничке, финансијске и друге податке који су доступни у реализацији уговора;
- Снабдевач је обавезан да извршава и друге обавезе у складу са прописима и уговором;

Члан 7.

ПРАВА СНАБДЕВАЧА

- Снабдевач има право на прибављање података и докумената неопходних за закључење и праћење уговорног односа;
- Снабдевач има право да Купцу без одлагања обустави испоруку гаса у случају да Купац не достави уговорен инструмент обезбеђења плаћања, сагласно важећој Уредби о условима за испоруку природног гаса;
- Снабдевач има право на наплату потраживања везаних за реализацију уговора (наплату испорученог гаса, наплату трошкова приступа гасоводним систему за транспорт и дистрибуцију гаса, наплату камате, наплату новчане накнаду на име неиспуњења уговорне обавезе, накнаде за прекорачење уговореног капацитета, накнаде за више преузете количите од дозвољеног одступања и остало);
- Снабдевач има право на наплату законске затезне камате, у случају доцње у извршењу обавеза плаћања. Камата се обрачунава на износ дуга од датума доспећа рачуна на наплату до дана исплате;
- Снабдевач има прво да плаћање евидентира према реду доспевања рачуна за наплату. Уколико купац поред главнице дугује судске трошкове и камату, прво се отплаћују судски трошкови, камата, па тек онда главница;
- Снабдевач има право да доспела потраживања наплати реализацијом инструмента обезбеђења плаћања, уколико Купац у валути не измирује своје уговорне обавезе;
- Снабдевач има право да судском путем наплати доспела потраживања;
- Снабдевач има право на обуставу испоруке гаса, уколико купац не измири доспела потраживања, у складу са уговором, Законом, Уредбом и осталим прописима у складу са Законом;
- Снабдевач има прво да за одређени временски период изврши привремени обрачун и фактурише потрошњу гаса на основу Решења, односно на основу норматива потрошње уграђених трошила без читавања потрошње гаса, при чему се код првог наредног читавања врши корекција према стварно утрошеним количинама;
- Снабдевач има право да захтева ванредну контролу исправности мерног уређаја у складу са Правилима, уколико посумња у његову исправност, при чему трошкове ванредне контроле сноси уговорна страна за коју се ванредном контролом установи да није била у праву;
Након извршеног испитивања мерног уређаја евентуална корекција обрачуна утрошених количина гаса врши се у складу са Правилима.

- Снабдевач има право да захтева измену уговореног инструмента обезбеђења плаћања у случају да се, у току реализације уговора, на званичном сајту Народне банке Србије (Претраживање дужника у принудној наплати) евидентира да је рачун Купца био у блокади која је трајала дуже од 2 дана. Уколико Купац не достави захтевани инструмент обезбеђења плаћања, Снабдевач има право да му обустави испоруку гаса;
- Снабдевач има право да, на име трошкова набавке гаса и губитка прихода, наплати Купцу новчану накнаду на име пружене услуге уговарања испоруке гаса, као и уговарања капацитета за транспорт и дистрибуцију гаса. Новчана накнада се наплаћује уколико Купац са којим је уговорено гарантовано снабдевање (члан 3. став 2. Општих услова) раскине уговор пре истека рока важења; Новчана накнада се наплаћује Купцу са којим је уговорено снабдевање природног гаса (члан 3. став 1. Општих услова), у случају да преузме мење количине од уговорених;
- Снабдевач има право да Купца, са којим је уговорио закуп капацитета на транспортном гасоводном систему, задужи за накнаду за прекорачење уговореног капацитета. Накнада за прекорачење уговореног капацитета се утврђује Методологијом за одређивање цена приступа систему за транспорт природног гаса и обрачунава се за место испоруке Купца;
- Снабдевач има право да Купца задужи за накнаду на име више преузете количине од уговорених (члан 3 став 1 Општих услова);
- Снабдевач има право да Купцу обустави испоруку гаса у случајевима и под условима утврђеним Уговором, Законом, уредбом и осталим прописима донетим на основу Закона;

Члан 8.

ОБАВЕЗЕ КУПЦА

- Купац је обавезан да даје Снабдевачу тачне податке неопходне за закључење уговора и праћење уговорног односа;
- Купац је у обавези да достави уговорене инструменте обезбеђења плаћања пре почетка испоруке гаса;
- Купац је обавезан да омогући читавање потрошње гаса;
- Купац је обавезан да, уколико се определи за авансно плаћање робе, изврши уплату у року који је назначен у профактури. На авансне уплате се не зарачунава камата;
- Купац је обавезан да преузети гас, уколико није другачије уговорено, плати у року до 15 дана од датума промета, у корист текућег рачуна Снабдевача наведеног на фактури. Уколико се датум доспећа покалапа са нерадним даном, а недардни дани су недеља и државни празници, исти се преноси на први наредни радни дан;
- Купац је у обавези да, уколико доцни у извршењу обавеза плаћања, поред главнице плати Снабдевачу камату у висини законске затезне камате у складу са достављеним обрачуном Снабдевача;

- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име трошкова прекорачења уговореног капацитета;
- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име мање/ више потрошених количина од уговорених (члан 3 став 1 Општих услова);
- Купац је у обавези да измири новчану накнаду на име услуге уговарања гаса и закупа капацитета у случају раскида уговора пре истека рока важења уговора;
- Купац је у обавези да достави нове инструменте обезбеђења плаћања у случају да претходно достављени буду релизовани, када се промени овлашћено лице за потписивање, односно када настану друге околности због којих се претходно достављени инструменти обезбеђења плаћања не могу реализовати, најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана настанка нових околности;
- Купац је у обавези да измири трошкове искључења, као и евентуалног укључења, у складу са задужењем Снабдевача;
- Купац је обавезан да сноси све трошкове платног промета који су у вези са плаћањем рачуна;
- Купац је у обавези да Снабдевачу достави рекламацију писаним путем у року од 8 дана од датума пријема рачуна, у противном сматра се да је рачун у целости прихваћен од стране Купца;
- Купац коме је обустављена испорука гаса у складу са Уговором, Законом и Уредбом, у обавези је да плаћа тарифу „капацитет“ за све време трајања обуставе, изузев када је обустава извршена на његов писани захтев и траје најмење једну, а највише две године;
Обуставом испоруке гаса не престаје важење уговора.
- Купац је обавезан да извршава и друге обавезе у складу са прописима и уговором;

Члан 9.

ПРАВА КУПЦА

- Купац има право на испоруку гаса на паритету (место испоруке Купца) које је наведено у Решењу и представља мерни уређај;
- Купац има право да Снабдевачу поднесе приговор на рачун у року од осам дана од дана пријема рачуна, на адресу Народног фронта бр. 12, 21000 Нови Сад или на адресу Аутопут бр. 11 Нови Београд, као и путем мејла на адресу trgovina.beograd@srbijagas.com, односно trgovina.novisad@srbijagas.com.
- Купац има право да Снабдевачу поднесе приговор на извршену обуставу испоруке гаса у складу са прописима;
- Купац има право да, после измирења обавеза због којих му је обустављена испорука гаса, достави доказ Снабдевачу ради наставка испоруке;
- Купац има право да покрене поступак промене Снабдевача;
- Купац има право да буде благовремено информисан о промени цене и услова испоруке путем средстава јавног информисања или путем интернет странице Снабдевача;
- Купац има право да упути захтев за обуставу испоруке гаса која може трајати најмање једну, а највише две године;

- Купац има право да захтева ванредну контролу исправности мерног уређаја у складу са Правилима, уколико посумња у његову исправност, при чему трошкове ванредне контроле сноси уговорна страна за коју се ванредном контролом установи да није била у праву;
Након извршеног испитивања мерног уређаја евентуална корекција обрачуна утрошених количина гаса врши се у складу са Правилима.
- Купац има права да писаним путем захтева повећање уговореног капацитета на начин и у роковима прописаним Правилима ОТС на чији систем је прикључено мести испоруке Купца;

Члан 10.

ПОРЕМЕЋАЈИ У ИСПОРУЦИ И ВИША СИЛА

У случају краткотрајних поремећаја у снабдевању гасом услед хаварија, непредвиђених околности на гасоводном систему и других околности које за последицу имају смањење испоруке, а у циљу очувања сигурности гасоводног система примењиваће се мере ограничења прописане Уредбом и Законом.

Сматраће се да је наступило дејство више силе, уколико дође до: рата, штрајка, пожара, поплаве, земљотреса, експлозије или оштећења гасоводног система у Републици Србији, као и услед аката надлежних државних органа или међународних организација, као и свих оних догађаја који су настали након закључења уговора а који се нису могли предвидети, односно чије се наступање није могло избећи или отклонити.

Сматраће се да је наступило дејство више силе и кад дође до прекида транспорта увозног гаса, као и у случају дејства више силе на гасним објектима и инсталацијама Купца.

Уговорна страна која, услед случаја више силе, не може да изврши своје уговорне обавезе дужна је да без одлагања у писаној форми обавести другу уговорну страну о догађају који представља вишу силу, о очекиваном трајању исте, те да пружи одговарајуће доказе, као и да без одлагања обавести другу уговорну страну о престанку таквог догађаја.

Наступање више силе не утиче на обавезу плаћања Купца за испоручени гас.

Члан 11.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УГОВОРА

Измене и допуне уговора закључују се искључиво у писаној форми:

- 1) на основу измене законских и подзаконских прописа или услова Снабдевача,
- 2) на основу измена и допуна уговора са снабдевачима Снабдевача, ОТС, ОДС или ОСС.

Уколико дође до промена услова коришћења транспортних или дистрибутивних система који се користе за испоруку гаса до места примопредаје Купцу, продајна цена се мења по аутоматизму у складу са одобреним регулисаним ценама и наведена промена цене се неће сматрати изменом или допуном Уговора.

Члан 12.

ТРАЈАЊЕ И РАСКИД УГОВОРА

Уговор се закључује на одређено време, с тим да се може и пре раскинути писаном изјавом сваке уговорне стране, под условима и на начин прописан Законом, важећим прописима и Уговором.

Уговор престаје да важи истеком уговореног рока, осим уколико уговорне стране пре истека уговореног рока сагласном вољом у писаном облику, продуже његово важење.

Отказним роком сматра се период, који је потребан да уговорне стране испуне своје уговорне обавезе према Поруцбеници, а уколико су наплаћена сва потраживања везана за реализацију уговора, отказни рок је 60 (шездесет) дана од датума настанка писменог раскидног захтева.

Страна која раскида Уговор је дужна да претходно испуни своје доспеле новчане уговорне обавезе или се у супротном Уговор неће сматрати раскинутим.

Промена снабдевача врши се у поступку, под условима и у роковима утврђеним Правилима о промени снабдевача.

Члан 13.

ПРЕНОШЕЊЕ ПРАВА

Уговорна страна код које је дошло до статусне промене дужна је да о томе одмах писаним путем обавести другу уговорну страну, уз доставу релевантних доказа.

Уколико због промене прописа, одлука надлежних органа или активности једне или обе уговорне стране, дође до промене правног статуса, обавезе настале из овог уговора аутоматски прелазе на правне следбенике.

Преношење права врши се у року од 5 (пет) дана када правни следбеник обавести другу уговорну страну да замењује правног предходника у Уговору и о томе пружи потребне доказе.

Уговорна страна која буде иницирала пренос права и обавеза обавестиће другу уговорну страну о томе благовремено, уз истовремено достављање података и докумената који се односе на пренос права и обавеза и који доказују да ће преузималац права и обавеза бити способан да у потпуности извршава обавезе које преузима на основу Уговора.

Уколико код једне од уговорних страна дође до промене у правном статусу која ограничава или спречава ту уговорну страну у испуњавању обавеза утврђених овим уговором или ограничава или спречава преузимање одговорности, та уговорна страна дужна је да без одлагања писаним путем обавести другу уговорну страну и да на њен захтев уговори правног следбеника.

Члан 14.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

За све односе између уговорних страна који проистекну из примене Уговора, а нису Уговором посебно регулисани, непосредно ће се применити одговарајуће одредбе: Закона о облигационим односима, Закона о енергетици, Уредбе о условима за испоруку природног гаса, Правила о раду дистрибутивног система оператора дистрибутивног система чији се системи користе за снабдевање гасом, Правила о промени Снабдевача и других прописа, као и аката Снабдевача.

У случају насталог спора, уговорне стране ће покушати исти да разреше споразумно. У случају да у томе не успеју, за разрешење спора уговара се месна надлежност стварно надлежног Основног суда у Новом Саду, уколико позитивним прописима није предвиђена обавезна надлежност неког другог суда.

Члан 15.

ПОВЕРЉИВОСТ

Снабдевач и Купац се обавезују да пословне податке (комерцијалне, техничке и финансијске) везане за уговарање и реализацију самог уговора, третирају као поверљиве и да их не одају трећим лицима, без писане сагласности друге уговорне стране.

Ова обавеза се не односи на случајеве обавезе презентирања података о пословању надлежним државним органима, с тим да у сваком случају уговорна страна која је извршила обелодањивање поверљивих података обавештава другу уговорну страну ком органу и по ком основу је податке презентирала.

Као поверљиви се сматрају: понуде, методологије за утврђивање цена, подаци о цени, подаци о евентуалним рабатима, дописи, записници, уговорна акта и други подаци у материјалном или нематеријалном облику које Снабдевач достави Купцу.

Купац и Снабдевач су један другом одговорни за штету која настане због кршења одредби о поверљивости.

Члан 16.

УСТУПАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА

Купац се обавезује да, без претходне писане сагласности Снабдевача, неће трећим лицима уступити своје обавезе према Снабдевачу .

Члан 17.

ОБАВЕШТЕЊА

Купац и Снабдевач су сагласни да се као писана обавештења рачунају и она обавештења везана за реализацију Уговора која се доставе преко одговарајућих средстава телекомуникације (факс, Е маил...).

Члан 18.

ВАЖЕЊЕ ОВИХ ОПШТИХ УСЛОВА

Ови Општи услови почињу да се примењују од 01.06.2018. године и важе до опозива.

ЈП „Србијагас“
Генерални директор
Душан Бајатовић